

[Landbrugsministeren.]

nemført, vil det være urimeligt at standse Arbejdet med Moratoriellovgivningen. Det ærede Medlem sagde, at man hjalp ingen Landmand ved denne Lovgivning, og man begik stor Uret over for andre Mennesker, men det er ikke rigtigt. Det ærede Medlem sagde ogsaa, at der ikke var nogen Grund til disse Foranstaltninger efter de sidst vedtagne Love til Bedring af Landbrugets Vilkaar. Det er netop det, der er! Det er netop nu nødvendigt at gennemføre en Akkord- og Moratoriellovgivning. Der er ingen Tvivl om, at naar Priserne gaar ned for Landbruget og Vilkaarene bliver vanskeligere, skal Kreditorerne nok lade Folk blive siddende ved deres Ejendomme, hvis de passer deres Bedrift, men den Dag, da Konjunkturerne bedres, er Forholdet et andet. Allerede efter Januar-Forliget foregik der en Prisstigning paa Landejendomme, og den vil formentlig ogsaa indfinde sig efter den sidste Kriselovgivning.

Det viser, at man er klar over, at der er kommet en Bedring. Det har bevirket, at Ejendomspriserne er steget, skønt enhver, der kender til Landbrug, vil indrømme, at der i lang Tid har været et ikke ringe Misforhold mellem Forrentningsværdien og Handelsværdien. Det vil sige, at Handelsprisen ligger over, hvad man kan forvente, at Ejendommen kan forrente. Det vil derfor blive nødvendigt, at de dygtige Landmænd beskærmes mod at blive jaget fra Ejendommene. Der begaas ikke derved nogen Uret over for nogen.

Det stilles Kreditorerne frit for at vælge mellem Akkord og Moratorium. Der er ikke nogen som helst, der tvinger dem til at gaa ind paa en Akkord. Hvis man giver Moratorium, kan man ganske vist sige, at det er en Tvangsforanstaltning, for saa vidt som man fritager Landmanden for at betale Renter af de Laan, han har i Ejendommen, og som ligger ud over Ejendommens Værdi; men hvis man standser med denne Lovgivning, vil det betyde, at en Mængde Kreditorer, der har Penge til gode hos Landmænd, Fordringer, der ligger langt ud over Ejendommens Værdi, aldrig ser deres Penge. Derfor stilles der i Virkeligheden ved Akkord Penge til Raadighed for Kreditorer, der ellers aldrig vilde faa noget. Jeg har aldrig lagt Skjul paa, at for mig staar det saadan, at Moratoriet er langt at foretrække baade for Landmændene, Kreditorerne og Samfundet fremfor Akkord; men som Gældsforholdene i mange Tilfælde ligger i Landbruget, og som de økonomiske Forhold

er hos en Række Kreditorer, vil der være en hel Del Kreditorer, der hellere vil tage en Akkord, der dog giver et lille Beløb, end give Moratorium, idet et Moratorium vilde betyde, at de aldrig faar deres Penge. Jeg tror, det i Praksis vil gaa saaledes, at de Kreditorer, der ligger Ejendommens Værdigrænse nærmest, vil ønske Moratorium, medens de, hvis Fordringer ligger langt over Ejendommens Værdi, vil ønske en frivillig Akkord.

Det ærede Medlem Hr. A. C. D. Petersen kritiserede Ændringen i § 15 og sagde, at det, der her skete, var at udelukke Skifterettens Beføjelse til at bedømme Akkordens Rigtighed. Det er ikke rigtigt. Nej, der staar udtrykkelig i den gældende Lov: Moratorium bliver ved begrundet Kendelse at nægte o. s. v. Det drejer sig altsaa ikke om Akkord. Det er Moratoriet, Skifteretten hidtil har haft Ret til at nægte at gaa med til, uanset Akkordudvalgets Indstilling, og den Ændring, der nu foreslaas, er, at naar der er Tale om Moratorium, kan Skifteretten nægte det i tre Tilfælde, men i de to Tilfælde, nemlig hvor der er Tale om Vurdering af Ejendommen, som er foretaget af Akkordudvalget, og om Bedømmelse af, om Manden efter at have opnaaet et Moratorium kan fortsætte, overlades Afgørelsen til Akkordudvalget, som har foretaget Undersøgelsen. Men denne Bestemmelse handler altsaa om *Moratorium*, ikke om Akkord.

Med Hensyn til Bestemmelserne i § 7 om Tjenestefolk maa jeg sige, at det er vist uhyre vanskeligt at tænke sig, at man kan gennemføre en saadan Lov — og i alt Fald er den ikke gennemført — saaledes, at den fik tilbagevirkende Kraft. Jeg vil gerne tilføje, at ogsaa for disse Kreditorer er det naturligvis en Fordel, at der fra Statens Side gives et Laan til Opnaaelse af Akkord; ellers vilde de heller ikke tilnærmelsesvis have den Udsigt til at faa deres Penge, som de nu har.

Over for det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby), der udtalte sig til Gunst for Moratoriet og imod Akkordordningen, vil jeg gerne bemærke, at jeg jo allerede har sagt, at principielt er jeg enig med det ærede Medlem i, at det er rigtigere baade over for Kreditorer og over for Samfundet, at der gennemføres et Moratorium i Stedet for en Akkord. Men der er jo mange Landmænd, der har megen Gæld, og hvis Kreditorer er saa fattige, at de ikke kan vente med at faa deres Penge uden at faa Rente af dem i 3 Aar, og som derfor hellere vil